DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.51620>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 02-06-2021
Kabul Tarihi: 03-08-2021
On-line Yayın: 31-08-2021

Article Type: Research article
Submitted: 02-06-2021
Accepted: 03-08-2021
Published Online: 31-08-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Can, F. & Alan, Y. (2021). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yazmaya Yönelik Görüşleri: Bir Fenomenoloji Araştırması. *Journal of History School*, 53, 2530-2552.

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAZMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: BİR FENOMENOLOJİ ARAŞTIRMASI¹

Fatih CAN² & Yakup ALAN³

Öz

Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının görüşleri, tutumları veya davranışları, öğrencilere kazandıracakları bilgi ve beceriler açısından önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının yazmaya yönelik tutumları veya görüşleri de bu doğrultuda önemlidir. Çünkü öğrencilerinin yazma becerisini geliştirebilmeleri ve öğrencilerin yazma eyleminde bulunmalarını sağlayabilmeleri için öncelikli olarak kendilerinin bu beceriyi kullanmaları gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik düşüncelerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılarak hazırlanan araştırmanın örneklemini Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim gören 27 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan ve uzman görüş alındıktan sonra şekillendirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuş ve bulgular tablolar hâlinde sunularak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının genellikle ara sıra yazma eyleminde bulundukları, yazmanın onlar için daha çok kendilerini ifade etme anlamına geldiği, genellikle deneme türünde yazma çalışması

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50. Bu Makalenin etik kurul onayı Amasya Üniversitesi'nde E-30640013-108.01-4820 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

² Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, fatihcan.fatih@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-9593-2382

³ Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, alanyakup@gmail.com, Orcid: 0000-0002-9888-1357

yaptıkları, duygularını dile getirme isteği ve rahatlama isteği gibi etkenlerin onları yazmaya yönlendirdiği, yazmaya başlamadan önce çeşitli hazırlıklar yaptıkları ve iyi bir yazıda bulunması gereken niteliklerle ilgili bir bilince sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma, Yazma Becerisi, Sınıf Öğretmeni Adayları, Görüş, Fenomonoloji.

Opinions of Classroom Teacher Candidates on Writing: A Phenomenology Research

Abstract

The opinions, attitudes or behaviors of teachers and teacher candidates have an important role in terms of the knowledge and skills that they will help students to achieve. Therefore, the attitudes or opinions of teacher candidates towards writing are also important in this respect. The reason is that in order for the students to develop their writing skills and to enable them to engage in the act of writing, teachers first need to use these skill themselves. The aim of this research is to reveal the thoughts of classroom teacher candidates about writing. For this purpose, the sample of the study, which was prepared by using the phenomenology design, which is one of the qualitative research methods, consists of 27 teacher candidates studying in the Primary Education Program of the Faculty of Education of Amasya University. In the selection of the sample, easily accessible case sampling was preferred. The data of the study were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers and shaped after receiving expert opinion. The obtained data were subjected to descriptive analysis and the findings were presented in tables and interpreted. According to the results of the research, it was revealed that the primary school teacher candidates usually do occasional writing exercises. Writing means more self-expression for them. They usually write essays. They write mostly to express their feelings and to relax. Before they start writing, they make various preparations and they have an awareness of the qualities that should be found in a good article.

Keywords: Writing, Writing Skill, Classroom Teacher Candidates, Opinion, Phenomenology.

GİRİŞ

Günümüze değin çeşitli şekillerde kullanılan ve bir iletişim vasıtası olan yazı, insanoğlunun gelişimine katkı sağlamış ve kazandığı tecrübeleri de yine dil sayesinde diğer nesillere aktarmıştır (Karatay, 2011, s.1030). İletişimin önem kazandığı günümüz dünyası, hızlı bir değişim ve dönüşüm göstermektedir. Ancak bu durumla birlikte iletişimin temel malzemesi dildir ve dilin kalıcılığını sağlayan ise yazılı anlatımdır (Aktaş ve Gündüz, 2013, s.163). Yazılı anlatım ise yazma

faaliyeti ile birlikte gerçekleşmektedir. “Yazma, kişinin duygularını, düşüncelerini, hayal ettiklerini, tasarladıklarını, yaşadıklarını kaleme alması, kâğıda aktarmasıdır.” (Göçer, 2014a, s.27). Yazma, dil becerilerinin anlatma yönünü teşkil etmekte ve duygu, düşünce, deneyim vb. durumları ifade etmede kullanılmaktadır. Ancak diğer dil becerilerine göre yazma becerisi, en zor olan beceridir en son sırada kazanılmaktadır (Demir Atalay, 2015, s.730). Zihinsel süreçlerle de ilişkili ve iç içe olan yazma becerisinin, kullanılan işlemler vasıtasıyla zihinde yapılandırılan bilgilerin inceleme, sorgulama, ilişkilendirme gibi pek çok aşamayı içinde barındırması yönüyle de bireye düşünceleri genişletme, bilgileri düzenleme, dili iyi kullanma gibi birçok kazanımı sağladığı bilinmektedir (Güneş, 2014, s.159). Bu anlamda yazma becerisinin, duygu ve düşüncelerin kontrollü olarak ifade edilmesi olduğu da söylenebilir (Yıldız, 2016, s.982).

Yazmanın düşünce ile yakından bir ilişkisi bulunmaktadır. Her yazı esasen birer düşünce sonucu ortaya çıkan bir üretilerdir. Bir düşünce üretimi olan yazma; içinde belli bir düzen, plan ve kararlılık barındırmaktadır. Bu bağlamda yazma, bilgi birikimi ve bilginin ifade edilmesiyle ilgili çeşitli kazanımların oluşmasıyla meydana geldiğinden dolayı yazma süreci iyi belirlenmeli ve belli bir plan dahilinde yürütülmelidir (Taşkın ve Karakuş Tayşi, 2018). Bu doğrultuda, düşünce ile sıkı bir bağ ile birbirine bağlı olan yazma becerisinin gelişimi bakımından düşünce üretebilme ve üretilen bu düşünceleri metne dönüştürebilme, erken dönemlerden başlanarak bireylere kazandırılmalıdır. Yazma becerisine sahip olan birey, öncelikle kendini yazılı ifade etme olmak üzere bilgi edinme, sentez yapma, yaratıcı olma gibi pek çok konuda daha başarılı olacaktır (Yamaç vd., 2016).

Belli sembollerle bireyin kendini yazılı olarak ifade etmesine olanak sağlayan yazma becerisi uzun uğraşlar, çabalar, tekrarlar ve çeşitli uygulamalar sonucu eğitim öğretim dönemlerinde sonradan kazanılmaktadır (Bağcı ve Kaz, 2018). Bireylerin konuşmadan sonra en sık kullandıkları iletişim yollarından olan yazma becerisinin geliştirilmesinde eğitim kurumları oldukça önemlidir. İş yaşamında, eğitim hayatında veya özel yaşamda kullanılmak üzere yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin başarılı bir iletişim becerisine sahip olması bireylerin başarıya ulaşılabilmesi adına büyük önem teşkil etmektedir. Bu anlamda iletişim becerilerinin geliştirilmesinde öğrenci merkezli bir eğitim anlayışı ve bu yönde gerçekleştirilecek uygulamalar vasıtasıyla yazmaya karşı daha olumlu bir tutum sergilenmesine olanak sağlanabilir (Kardaş, 2016, s.481).

Yazma, öğretmenin de desteği ve rehberliğinin ihtiyaç duyulduğu bir beceri olarak öne çıkmaktadır. Yazma becerisinin kazanılmasında ve etkili olarak

kullanılabilmesinde, belli bir süreci kapsamayı ve karmaşık yapıları içinde barındıran zor bir beceri olması yönüyle öğretmenlere birtakım görevler düşmektedir. Bu bağlamda yazma süreçlerinde öğrencilerin yaratıcılıklarının önüne geçebilecek müdahalelerden kaçınılmalı ve yazma faaliyetlerinde sınırlandırmalara gidilmemelidir. Daha çok hayal gücüne dayalı olarak yazma çalışmaları yapmaları sağlanmalı ve yaratıcılıklarını geliştirmeleri desteklenmeli böylece özgün ve farklı düşüncelerin yazıya dökülmesi sağlanmalıdır. Daha rahat bir yazma ortamı sağlanarak öğrencilerin ilgi ve motivasyonları artırılabilir. Bu da öğrencilerin yazmayı sevebilmelerini sağlayarak yazmaya karşı olumlu tutumlarının gelişmesine ve dolayısıyla da yazma becerisinin gelişimine katkı sunacaktır (Göçen, 2018). Dolayısıyla yazma faaliyeti, bireylerin düşüncelerini zihinde yapılandırdıktan sonra metne dönüştürmesi süreci olduğundan öğretmenler tarafından yazılı anlatımda yaratıcılık ve düşüncenin geliştirilmesi ön plana alınarak daha serbest bir yazma ortamı sağlanmalıdır. Ayrıca yazılı anlatım yapılacak konu ile ilgili sınıf içinde öğrenciler arasında konuşma ve diyaloglar kurulması sağlanmalıdır. Bu yolla zihin daha doğru bir şekilde harekete geçirilerek yazılı anlatımda başarının sağlanmasına ve yaratıcılığın geliştirmesine imkân verilmiş olacaktır (Calp, 2013).

Yazma becerisi, bir anlamda düşünülenleri yazıya doğru ve düzgün bir biçimde aktarma işidir. Dolayısıyla yazmanın öğretilmesinde aslında düşünce ile düşünülenleri yazıya aktarırken sıralanan sözcükler, sözcüklerin anlamsal özellikleri ve yazma planı da devreye girmektedir. Yazma süreci bir bakıma, bireyin düşünceleriyle karşı karşıya gelerek yeni düşünceler oluşturmaya da zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda, öğrencileri daha çok düşündürecek ve yeni ifade zenginlikleri oluşturmalarına katkı sağlayacak yazma etkinliklerine yer verilmelidir (Çarkıt ve Karadüz, 2015, s.365). Bu yüzden yazma etkinliklerinde öğrencilerden bir konu, durum ya da düşünceyi yazılı anlatım ile açıklamaları istendiğinde öğretmenlerin, öğrencileri tür bakımından sınırlandırmaması gerekmektedir. Dolayısıyla öğrencinin yazılı olarak anlatacaklarını en iyi yansıtacağını düşündüğü türü kendilerinin belirlemesine imkân verilmelidir (Tepeli ve Ertane Baydar, 2013, s.321). Yazma etkinliklerinde belli bir türe bağlı kalmamak, öğrencinin yaratıcılığıyla hayal gücünün gelişmesine olanak tanıyacak ve yazma faaliyetlerinde daha üretken ve başarılı olmasını sağlayacaktır. Bunun sonucunda öğrencilerin yazılı anlatım türlerine hâkim olmasını sağlayacak aynı zamanda da yazma faaliyetlerinden daha çok keyif alarak yazma alışkanlıkları ve tutumları geliştirilebilecektir.

Genel olarak tutum, belli davranışları göstermeye sürükleyen eğilimler olduğundan davranış yönlendirme ve uyandırma gibi önemli bir işlevi bulunmaktadır. Bu anlamda öğrencilerin yazmaya karşı tutumlarının belirlenmesi

oldukça önemlidir (Göçer, 2014b, s.517). Bu hususta ilgili literatüre bakıldığında yazmaya ilişkin yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Kayabaşı ve Karadağ Yılmaz (2019), sınıf öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarını, tercihlerini, tutum ve inançlarını belirlemeye yönelik çalışma gerçekleştirmiştir. Yamaç vd. (2016), sınıf öğretmeni adaylarının eğitim yaşamları boyunca geçirdikleri yazma deneyimlerini ve yazmaya ilişkin inançlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Göçen (2018) ise sınıf öğretmenlerinin yazma yeterliliği algılarını, yazma tutumlarını ve yaratıcı yazma başarılarında yaratıcı yazma çalışmalarının etkisini incelemiştir. Ölçek çalışması olarak ise Bağcı Ayrancı ve Temizyürek (2017) öğretmen adaylarının serbest yazma tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmalarını; Göçer (2014b) ise Yazma Tutum Ölçeği'nin (YTÖ) Türkçeye uyarlamasını gerçekleştirmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının dışında diğer branşlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının yazma becerilerine ilişkin araştırmalar da mevcuttur. Bu bağlamda Ülper ve Çeliktürk Sezgin (2019) öğretmen adaylarının yazma alışkanlığı profillerini incelemiş; Koçak (2020) öğretmen adaylarının eleştirel okuma özyeterlilik algıları ve yazma alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi belirlemiştir. Güzel (2014), öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Temizkan ve Sallabaş (2009) öğretmen adaylarının okuma ve yazma etkinliklerine yönelik geliştirdikleri tutumları karşılaştırmıştır. Bağcı ve Baz (2018) ve Özdemir (2011) ise Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarını ortaya koydukları çalışmaları gerçekleştirmiştir.

Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde genel olarak öğretmen adaylarının yazma tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmaların ve sınıf öğretmenlerinin yazma alışkanlıkları ile yazma tutumlarını ortaya koyan çalışmaların olduğu görülmektedir. Ancak müstakil olarak sınıf öğretmeni adaylarının yazma faaliyetlerinin ve yazmaya yönelik görüşlerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının ve özelde ise sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine başlamadan önce yazma faaliyetlerini ve yazmaya yönelik görüşlerini ortaya koymak oldukça önemlidir. Bireylerin yazmayı öğrendiği ve yazma becerisinin geliştirildiği eğitim-öğretim sürecinin ilk kademesinde yer alması nedeniyle sınıf öğretmenlerinin yazmaya yönelik tutum, alışkanlık ve görüşleri, eğitim-öğretim sürecinde öğrencilere olumlu ya da olumsuz olarak yansyacağından bu durumların tespit edilmesi önemli bir yerde durmaktadır. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşlerini alması açısından araştırmının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının yaptıkları yazma çalışmalarının sıklığı nasıldır?
2. Yazmak, sınıf öğretmeni adayları için ne ifade etmektedir?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının yazma türlerini kullanma durumları nasıldır?
4. Sınıf öğretmeni adaylarını yazmaya iten sebepler nelerdir?
5. Sınıf öğretmeni adayları yazmaya başlamadan önce ne gibi hazırlıklar yapmaktadır?
6. Sınıf öğretmen adaylarının iyi bir yazının sahip olması gereken niteliklerle ilgili düşünceleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma deseni

Sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşlerinin alındığı bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomonoloji) deseni kullanılmıştır. Fenomonoloji, fenomen veya deneyimleri bir arada bütünleyerek çıkarımlarda bulunur (Bodner ve Orgill, 2007). Araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının yazma deneyimleri ve yazmayı nasıl anlamlandırdıkları incelenmeye çalışılmıştır.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 27 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Araştırmaya hız ve pratiklik kazandıran bu yöntemde, araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma için bu yöntemin seçilmesinde araştırmacılardan birinin aynı fakültede görev yapması etkili olmuştur.

Çalışma grubunu 16 kız ve 11 erkek sınıf öğretmenliği 3. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada öğrenciler için Ö1, Ö2, Ö3 gibi kodlar kullanılmıştır.

Verilerin toplanması

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşlerini elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler aracılığıyla görüşülen kişilerin anlam dünyaları, duyguları ve düşüncelerine yönelik veriler elde edilerek daha derin bilgiler edinilir (Kuş, 2012). Türkçe eğitimi alanında uzman 2 akademisyenden

görüş alınarak şekillendirilen görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmen adaylarının kişisel bilgilerini içeren sorular; ikinci bölümde ise öğretmen adaylarının yazmaya yönelik görüşlerini ortaya çıkaracak 7 soru bulunmaktadır. Görüşme formundaki sorular internet araçları kullanılarak cevaplandırılmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Betimsel analizde veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde, doğrudan alıntılara sıkça yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.239). Çalışmada elde edilen veriler önceden belirlenen temalara göre kodlanmış ve frekansları da belirlenerek tablolar hâlinde verilmiştir. Ayrıca sunulan veriler, öğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Çalışmada verilerin kodlanmasında iki ayrı kodlayıcı kullanılmıştır. Çalışmayı yürüten iki araştırmacının birbirlerinden bağımsız yaptıkları kodlama eylemi sonucunda görüş birliği sağlanan kodların, görüş birliği sağlanan ve görüş birliği sağlanmayan kodların toplamına bölünmesi sonucu (Miles ve Huberman, 1994, s.64) tespit edilen .85 uyum oranından hareketle “kodlayıcı güvenilirliğinin” yeterli olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Son olarak ise “kategori netliği” sağlanabilmesi için araştırmacılar tarafından yapılan sınıflandırmanın literatür ile uyumlu, açık ve net olmasına özen gösterilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşleri temalar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hangi Sıklıkla Yazdıklarına İlişkin Veriler

Yazma Sıklığı	f	%
Her gün yazarım	3	11.1
Sık sık yazarım	6	22.2
Ara sıra yazarım	13	48.1
Nadiren yazarım	3	11.1
Hiç yazmam	2	7.4
Toplam	27	100

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin ders notu, mesaj vs. dışındaki yazma çalışmalarını en fazla %48.1'lik oranla ara sıra yaptıkları tespit edilmiştir. Sık sık yazma eyleminde bulunurum diyen öğrencilerin oranı %22.2, nadiren yazarım diyen öğrencilerin oranı da %11.1'dir. Düzenli olarak her gün yazma eyleminde bulunduğunu söyleyen öğrencilerin oranı %11.1 iken hiç yazmam diyen öğrencilerin oranı ise %7.4'tür. Bu verilerden hareketle araştırma grubunu oluşturan sınıf öğretmeni adaylarının genel olarak yazma eyleminde bulundukları yorumu yapılabilir.

Tablo 2

Yazma Eyleminin Sınıf Öğretmeni Adayları İçin Ne İfade Ettiğine İlişkin Veriler

Kod	f
Kendini ifade etme	14
Huzur/rahatlama	12
İçini dökme	6
Zihni boşaltma/zihinsel rahatlama	6
Duyguların açığa çıkması	5
Anlaşılma/sohbet	4
Düşüncelerini düzenlemek	3
Bilginin kalıcılığını sağlama	3
Hayata farklı bir pencereden bakmak	3
Bir şey ifade etmiyor	2
Terapi	2
Sesini duyurmak	1
Kendini motive etmek	1
Kültür	1

Tablo 2'de yazma eyleminin kendileri için ne ifade ettiğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri verilmiştir. Elde edilen görüşlerden hareketle sınıf öğretmeni adaylarının, yazma eylemini daha çok kendini ifade etme aracı olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte yine yazma eylemi huzur bulma/rahatlama, içini dökme, zihinsel rahatlama, duyguların açığa çıkması, anlaşılma, düşüncelerini düzenleme aracı, bilginin kalıcılığını sağlama, hayata farklı bir pencereden bakma, terapi, sesini duyurma, kendini motive etme ve kültür gibi durumları ifade etmektedir. Hiç yazı yazmam diyen öğrencilerin sunduğu iki görüşe göre ise yazma eylemi bu öğretmen adayları için hiçbir şey ifade etmemektedir. Elde edilen bulgulara göre yazma eyleminin öğretmen adaylarının benliklerinde bir yer tuttuğu yorumu yapılabilir. Öğretmen adaylarının konuyla ilgili görüşlerinden bazıları şöyledir:

Ö1: *Ruhsal olarak bana huzur veriyor, rahatlamamı sağlıyor, zihnimi rahatlatıyor. Üzerimde terapi etkisi var.*

Ö7: *Sıkıldığımda yazı yazarak rahatlayabiliyorum. Yazmak kafamı boşaltmama ve toplamama yardımcı da oluyor. Kendimi, duygularımı rahatça ifade edebileceğim bir araç görevinde.*

Ö15: *İçimde biriken ve başkalarıyla anlatamadığım şeyleri bir nevi kağıda döküyorum. O yüzden yazmak benim için terapiyi ifade ediyor.*

Ö19: *Söz uçup yazı kaldığı için bir kalıcılığı var yazının. Bu da asla unutulmayacak bir ölümsüzlüğü olduğunu ifade ediyor.*

Tablo 3

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Tercih Ettikleri Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri

Tür	Kod	f
Deneme	Kendimi daha iyi ifade edebiliyorum	9
	Düşüncelerimi korkmadan/özgürce ifade edebiliyorum	4
	Çözüme ulaşmamı sağlıyor	1
	Görünmeyeni ortaya çıkarıyor	1
	Kendimi tanımamı sağlıyor	1
	Yazdıklarımı kanıtlama zorunluluğu yok	1
Günlük	Mutluluk veriyor/rahatlatıyor	7
	Kendimi kolay/rahat ifade edebiliyorum	5
	Sorunlarımı hafifletiyor	1
	Yaşadıklarımı değerlendirmemi sağlıyor	1
Şiir	Kelimeleri daha rahat kullanıyorum	5
	Duygularımı daha iyi anlatıyorum	4
	Az sözle çok şey anlatılıyor	3
	Şiir yazmayı seviyorum	1
Hikâye	Kurgularımı yazıya dökmek mutlu ediyor	2
	Düşüncelerimi betimlememi sağlar	1
Anı	Rahatlatıyor	1
	Zihnimi düzenliyor	1

Tablo 3'te sınıf öğretmeni adaylarının hangi metin türlerinde yazma çalışması yaptıkları ve bu metin türlerini neden tercih ettiklerine yönelik veriler sunulmuştur. Tabloda yer alan verilere göre öğretmen adayları yazma çalışmalarında en çok deneme türünü kullanmaktadırlar. Bu türü kullanan öğrenciler gerekçe olarak kendini bu tür ile daha iyi ifade ettikleri, düşüncelerini korkmadan/özgürce dile getirebildikleri ve çözüme ulaşmalarını sağladığı gibi

görüşler sunmuşlardır. Günlük ise en çok kullanılan ikinci türdür. Günü gününe yazamadıklarını ama en azından haftada bir iki gün de olsa yazmaya çalıştıklarını belirten öğretmen adayları da mutluluk vermesi/rahatlatması, kendini kolay/rahat ifade edebilmesi ve yaşadıklarını değerlendirme fırsatı vermesi gibi sebeplerle günlük yazdıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının bir kısmı ise kelimeleri daha rahat kullanma ve az sözle çok şey anlatma imkânı sunması gibi nedenlerle de şiir türünde çalışmalar yapmaktadır. Kurguları yazıya dökmeyi ve düşünceleri betimlemeyi sağlaması ise öğretmen adaylarını hikâye yazmaya iten sebeplerdir. Rahatlatması ve zihni düzenlemesi nedenleriyle tercih edilen anı türü ise araştırma grubunda yer alan öğretmen adaylarının en az başvurdukları metin türüdür. Öğretmen adaylarının tercih ettikleri metin türüyle ilgili görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Ö3: Deneme yazmayı tercih ediyorum. Çünkü o an içimde belli bir konu oluyor ve bunun hakkında duygu düşüncelerimi dökmeyi seviyorum. Bazen kendi düşüncelerime karşıt düşünceler de yazıyorum ve halıyı kaldırıp altına bakmak gerektiğini fark ediyorum çünkü her şey görünürde olmayabilir.

Ö12: Şiiri tercih ediyorum. Kelimeleri tek düze kullanmayıp onu kendi düşünce gücüne göre süsleyerek anlatmak hoşuma gidiyor. Ayrıca şiir yazmayı da seviyorum.

Ö21: Her gün yazmasam da günlük şeklinde yazmayı tercih ederim. Çünkü yaşadıklarımı değerlendirmek açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Ö25: Anı ve günlük türlerinde yazmayı tercih ederim. Anı ile benim için çok önemli olan olayları ve olguları kâğıda dökmeyi severim. Mutluluğumu, üzüntümü, kızgınlığımı kâğıda dökmek beni rahatlatır.

Tablo 4'e göre sınıf öğretmeni adaylarını yazmaya iten sebeplerin başında duyguları dile getirme isteği ve rahatlama isteği yatmaktadır. 10'ar görüşle dile getirilen bu istekleri kendini geliştirme çabası (7), kalıcı olma isteği (7), mutlu olma isteği (7), yazının en iyi arkadaş/sırdaş olarak görülmesi (6), kendini özgürce ifade etme ihtiyacı (5), kendini arayış (4), paylaşma isteği (3), yazmaya karşı ilgi (3), takdir edilme isteği (2), boş zamanı doldurma ihtiyacı (2), sohbet etme isteği (2), hayattan kaçış çabası (2), hayatı anlamlandırma isteği (1), üretme ihtiyacı (1) ve kendine zaman ayırma isteği (1) gibi sebepler takip etmektedir. Bu görüşler, farklı farklı sebeplerle de olsa öğretmen adaylarının çeşitli ihtiyaçlarını gidermek için yazma eylemine başvurdukları yorumunu yapmamızı sağlayabilir.

Tablo 4

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yazmaya İten Sebeplere İlişkin Görüşleri

Kod	f
Duyguları dile getirme isteği	10
Rahatlama isteği	10
Kendini geliştirme çabası	7
Kalıcı olma isteği	7
Mutlu olma isteği	7
Yazının en iyi arkadaş/sırdaş olması	6
Özgürce kendini anlatma ihtiyacı	5
Kendini arayış	4
Paylaşma isteği	3
Yazmaya karşı ilgi	3
Takdir edilme isteği	2
Boş zamanı doldurma ihtiyacı	2
Sohbet etme isteği	2
Hayattan kaçış çabası	2
Hayatı anlamlandırma isteği	1
Üretme ihtiyacı	1
Kendine zaman ayırma isteği	1

Öğretmen adaylarının görüşlerinden bazıları şöyledir:

Ö2: *O konudaki fikirlerimi başkalarıyla paylaşma düşüncesi beni yazmaya teşvik eder. Bunun dışında yazdıklarımın sonraki nesillere aktarılarak düşüncelerimin kalıcılığının sağlanması ve yazmanın beni araştırma yapmaya iterek kendimi geliştirmem. Yazma sonrasında aldığım takdir cümleleri de önemli tabi.*

Ö5: *Bazen yapacak bir aktivite lazım oluyor. Hem sizi aşırı yormayacak hem de hafif bir mutluluk verecek; ben böyle başladım. Bir mısra yazdığımda kendimi büyük şair gibi hissediyordum. Eser vermek, bir dalda uğraşmak insanı mutlu ediyor. Bu sebepten ben de karalamaya başladım. Kulağıma hoş gelen, anlamlı yazdıkça da beğendim ve devam ettim. Aynı zamanda çevremdeki insanlar tarafından beğenildiğini fark ettim. Amatör de olsa yazmaya başladım. Kendi düşünce ve duygularımı dile getirmek de vardı işin özünde. Bu sebeplerden ötürü başladım.*

Ö14: *En büyük sebebi, başkalarına anlattığımda anlamayacaklarını düşündüğüm şeyleri kağıda anlatmak. Bunun dışında bazen anlayabilecekleri*

şeyleri de anlatmak yerine yazarak paylaşıyorum. Çünkü bence biriyle konuşmak çok yorucu. Yazarken içinden ne geçiyorsa bunu yazabiliyorum, yazdıktan sonra silme şansım da var hatta eğer istersem o sayfayı koparıp atabiliyorum. Yazmak kendimle sohbet etmek gibi hissettiriyor. Müdahale eden de yok düşüncelerime yön veren de. Bu yüzden yazmak çoğu zaman çok rahatlatıcı.

Tablo 5

Yazmaya Başlamadan Önce Yapılan Hazırlıklara İlişkin Veriler

Hazırlık Türü	Kod	f
Zihinsel hazırlık	Konuyla ilgili düşünceleri ortaya çıkarma	7
	Araştırma yapma	6
	Konuyu belirleme/şekillendirme	4
	Taslak oluşturma	1
	Yazı türünü belirleme	1
Ortam	Sakin/rahat ortam arama	5
	Yazma araç ve gereçlerini hazırlama	5
	Ortamı düzenleme	3
	Dikkat dağıtacak unsurları ortamdan çıkarma	1
Duyuşsal	Kendini motive etme	2
	Rahatlama	2
	Derin nefes alarak zihni hazırlama	1
	İlham bekleme	1
	Odaklanma	1
Hazırlık yapmıyorum		4

Sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya başlamadan önce yazma çalışmaları ile ilgili yaptıkları hazırlıklara yönelik görüşler Tablo 5’te verilmiştir. Tablodaki verilere göre öğretmen adayları yazmaya başlamadan önce daha çok zihinsel hazırlık yaptıklarını belirtmiştir. Öğretmen adaylarının konu ile ilgili düşünceleri ortaya çıkarma, konu ile ilgili araştırma yapma, konuyu belirleme/şekillendirme, taslak oluşturma ve yazı türünü belirleme gibi çalışmaları zihinsel hazırlık aşamasını oluşturmaktadır. Yazma ortamının düzenlenmesine yönelik çalışmalar da yazma öncesinde yapılan hazırlıklar arasında yer almaktadır. Buna göre öğretmen adayları sakin/rahat ortam arama, yazma araç ve gereçlerini hazırlama, ortamı düzenleme ve dikkat dağıtacak unsurları ortamdan çıkarma gibi eylemlerle yazma ortamını düzenlemektedir. Öğretmen adayları tarafından yapılan bir diğer hazırlık da duyuşsal alandadır. Kendini motive etme, rahatlama, derin nefes alarak zihni hazırlama, ilham bekleme ve odaklanma ise yapılan duyuşsal hazırlıklardır. Bazı öğretmen adayları ise yazmaya başlamadan önce herhangi bir hazırlık yapmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 6

İyi Bir Yazının Sahip Olması Gereken Niteliklere Yönelik Görüşler

İyi Bir Yazının Hangi Niteliklere Sahip Olması Gerekir?	f
Özgün olmalı	18
Sade bir üslup kullanılmalı	17
Yazım-noktalama yanlışsı olmamalı	16
Samimi olmalı	15
İçindeki duyguyu aktarabilmeli	11
Açık/anlaşılır olmalı	11
Akıcı olmalı	9
Sürükleyici olmalı	9
Doğal olmalı	9
Düşündürmeli	7
Yaratıcı olmalı	7
Tutarlı olmalı	6
Duygu yoğunluğu olmalı	5
Okurun ruhuna dokunabilmeli	4
Bir mesajı olmalı	4
Hayal gücünü zorlamalı	3
Yeni bir şeyler öğretmeli	2
Rahatsızlık vermeli	1
Merakı tetiklemeli	1
Beğenilme kaygısı gütmemeli	1

Tablo 5' e göre konuyla ilgili görüşlerden bazıları şu şekildedir:

Ö4: Belirli bir hazırlıkta bulunmam genel olarak sadece yazı defterimi ve kalemimi alırım ve yazarım. Kafamın rahat ve sakin olması gerekir. Yazmak içimden gelmeli zorla bir şeyler yazılamaz. Sessiz bir ortama ihtiyaç duyarım ve rahatsız edilmek istemem. Bir duygu yoğunluğuna sahip olmam gerekir ki içimdekiler benden çıkıp kâğıda aktarılabilin. Genelde akşam saatlerini tercih ederim ışıktaki yazı yazmak pek benim için değildir. Loş atmosferleri daha çok severim. Onun dışında çok fazla bir şeye ihtiyaç duymam. Düşüncelerim ve kâğıt kalemim yeterlidir.

Ö8: Öncelikle konu ile ilgili detaylı bir şekilde araştırma yapıyorum araştırmam da bu konu hakkında farklı yazarların ürünlerini gözden geçiriyorum Ayrıca araştırmaya katkı sağlayacak makale ve tarihî metinleri okuyorum.

Ö17: Yazacağım konuyla ilgili öncesinde bir kaynak taraması yapıyorum. Edindiğim bilgiler doğrultusunda asıl yazımı oluşturmadan önce bir taslak

hazırlıyorum. Ortamı toplanırım, varsa bir mum koyarım ve bir çiçek, kahve yapıp yazmaya başlarım.

Ö13: Hazırlık yapmıyorum. İçimden yazmak geldiği anda yazmaya başlarım.

Tablo 6’da sınıf öğretmeni adaylarının, iyi bir yazıda bulunması gereken niteliklere yönelik görüşleri yer almaktadır. Buna göre öğretmen adayları iyi bir yazının öncelikli olarak özgün olması gerektiğini düşünmektedir. Araştırma grubunda yer alan çoğu öğretmen adayının belirtmiş olduğu bu görüşü sade bir üslup kullanılması, yazım-noktalama yanlışlarının olmaması, samimi olması, içindeki duyguyu aktarabilmesi, açık/anlaşılabilir olması, sürükleyici olması, yaratıcı olması, okurun ruhuna dokunabilmesi, hayal gücünü zorlaması ve merakı tetikleyebilmesi gibi görüşler takip etmektedir. Öğretmen adaylarının konuyla ilgili görüşlerinden bazıları şunlardır:

Ö23: Bence iyi bir yazının mutlaka en önce akıcı ve özgün olması gerekir. Kendimden biliyorum; bir yazıyı okurken tekrarlayan şeyleri okuduğumda çok çabuk sıkılıyorum ve bu konuyu anlamamı engelliyor.

Ö11 Üslubu okuyucusuna hitap etmeli, sorgulatmalı, hissettirmeli, akıcı olmalı böyle okurken akıp gitmeli su gibi içilmeli bir yazı bence. O an ki dünyadan uzaklaştırıp başka diyarlara götürmeli. Dili de anlaşılır olmalı ancak arada yeni kelimeler öğretilip költürlendirse fena olmaz.

Ö6: İyi bir yazı yazıyı okuyan kişi tarafından dikkatli bir şekilde okunduğunda okuyucuyu düşündürüyorsa rahatsız ediyorsa (olumsuz güncel olaylar hakkında sorumluluk kazandırma manasında rahatsızlık) farklı bir ruh hâline büründürüyorsa kısacası duygu değişimine neden oluyorsa iyi yazıdır.

Ö10: İyi bir yazı öncelikle okurun ruhuna dokunabilmeli. Okurun anlayabileceği açıklıkta olmalı. Okura vereceği bir mesajı (Ana fikri) olması gerekli. Yazım yanlışları olmaması gerekir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılarak hazırlanan bu çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının görüşleri, tutumları veya davranışları mesleki hayatlarında öğrencilere kazandıracakları bilgi ve beceriler açısından önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının yazmaya

yönelik tutumları veya görüşleri de bu doğrultuda önemlidir. Çünkü öğrencilerinin yazma becerisini geliştirebilmeleri ve öğrencilerin yazma eyleminde bulunmalarını sağlayabilmeleri için öncelikli olarak kendilerinin bu beceriyi kullanmaları gerekmektedir.

Araştırmada ilk olarak sınıf öğretmeni adaylarının ödev, ders notu veya mesaj yazma vb. dışında ne sıklıkla yazma çalışması yaptıkları incelenmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen cevaplar ışığında daha çok “ara sıra” (%48.1) yazdıkları görülmüştür. “Her gün” yazarım diyenlerin oranı %11.1, “sık sık” yazarım diyen öğrencilerin oranı ise %22.2’dir. Öğretmen adaylarının %11.1’i “nadiren” yazdıklarını belirtirken %7.4’ü ise “hiç” yazmadıklarını belirtmiştir. Bu sonuçlar, düzenli olarak “her gün” yazma çalışması yapan öğretmen adaylarının oranının diğerlerine göre oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Kayabaşı ve Karadağ Yılmaz’ın (2019) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada da sınıf öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun yazma çalışması yapmadığı veya ara sıra yazma çalışması yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine benzer şekilde Karadağ ve Kayabaşı’nın (2013) yapmış olduğu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya karşı olumsuz bir tutum içinde olduğundan yazmak için isteksizlik duyduğu tespit edilmiştir. Ülper ve Çeliktürk Sezgin (2019) ise öğretmen adaylarının yazmaya karşı olumsuz tutuma sahip olduğu, Temizkan ve Sallabaş (2009) da öğretmen adaylarının yazmaya yönelik orta düzeyde bir tutuma sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu anlamda öğrencilerin çok fazla çalışma yapmamaları onların yazmaya karşı isteksiz olmalarına da dayanabilir. Bu isteksizlik durumu, yazmanın önündeki büyük bir engel olarak ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutumlarının ortadan kaldırılarak yazmayı sevmelerinin sağlanması ve bir alışkanlık hâline getirmeleri için de yazmaya karşı isteklendirilmeleri gerekmektedir (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010). Özellikle yazma alışkanlığı ve becerisinin kazanıldığı bir dönem olan ilkokulda öğrencilerin yazmaya karşı istek duyması ve yazma alışkanlığı kazanmasında sınıf öğretmenlerin etkisi bir kez daha ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu anlamda, sınıf öğretmeni adaylarının mesleki hayatlarına henüz başlamadan önce kendilerinin yazma alışkanlığına sahip olmaları büyük önem teşkil etmektedir. Çünkü öğretmenlerin yazmaya karşı istekli olmaları, yazma kaygısı duymamaları ve yazmayı sevmeleri gibi özelliklerinin öğrencilere olan yansımaları daha olumlu olacaktır (Göçen, 2018).

Araştırmada incelenen ikinci durum ise yazmanın öğretmen adayları için ne ifade ettiğidir. Görüşlerinden hareketle elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmeni adaylarının yazma eylemini daha çok kendini ifade etme aracı olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bunun dışında yine yazma eylemi öğretmen adayları için huzur bulma/rahatlama, içini dökme, zihinsel rahatlama, duyguların açığa

çıkması, anlaşılma, düşüncelerini düzenleme aracı, bilginin kalıcılığını sağlama, hayata farklı bir pencereden bakma, terapi, sesini duyurma, kendini motive etme ve kültür gibi durumları ifade etmektedir. İki görüş ise yazmanın kendileri için hiçbir şey ifade etmediğine yöneliktir. Elde edilen bu veriler, yazmanın öğretmen adayları tarafından önemli bir araç olarak görüldüğü ve bu eylemin farklı da olsa öğretmen adayları için önemli bir şeyler ifade ettiği sonucuna ulaştırabilir. Sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı bir rahatlama, düşüncelerini aktarma aracı olarak görmesi Yamaç ve diğerlerinin (2016) çalışmasında tespit etmiş olduğu sonuçlardan biri olması yönüyle de bu çalışmayla benzer niteliktedir. Benzer şekilde Ülper ve Çeliktürk Sezgin'in (2019) çalışmasında ulaşılan sonuçlardan biri de rahatlamak için yazma eyleminin gerçekleştirildiği yönündedir. Ulaşılan bu sonuçlar, sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı teknik bir eylem olarak görmekten ziyade iç dünyalarına olumlu katkı sağlamak ve kendilerini rahat ve mutlu hissetmek için kullandıkları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının tercih ettikleri yazı türüne ilişkin veriler incelendiğinde, daha çok deneme türünün kullanıldığı; bunu günlük, şiir, hikâye ve anı türlerinin takip ettiği görülmüştür. Deneme yazan öğretmen adayları daha çok kendilerini bu tür ile daha iyi ifade ettikleri, düşüncelerini korkmadan/özgürce dile getirebildikleri ve çözüme ulaşmalarını sağladığı gibi gerekçelerle; günlük yazarlar her gün olmasa da günlük tutmaya çalıştıklarını ve mutluluk vermesi/rahatlatması, bu tür ile kendini kolay/rahat ifade edebilmesi ve yaşadıklarını değerlendirme fırsatı vermesi gibi gerekçelerle; şiir yazarlar kelimeleri daha rahat kullanma ve az sözle çok şey anlatma imkânı sunması gibi gerekçelerle; hikâye yazarlar kurguları yazıya dökmeyi ve düşünceleri betimlemeyi sağlaması gibi gerekçelerle; anı yazarlar ise rahatlatması ve zihni düzenlemesi gerekçeleriyle bu türlerde yazma çalışması yaptıklarını dile getirmiştir. Bazı öğretmen adayları sadece tek bir yazı türünü kullandıklarını dile getirirken bazıları ise farklı durumlarda farklı ihtiyaçlarını gidermek için birden çok türü kullandıklarını belirtmiştir. Araştırma elde edilen sonuçlara benzer şekilde Ülper ve Çeliktürk Sezgin'in (2019) çalışmasında da öğretmen adaylarının daha çok günlük, şiir ve hikâye türünde yazma gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Bu tespitin tersi yönde ise Özdemir ve Erdem'in (2011) yapmış olduğu çalışmada genellikle günlük ve deneme türlerinin kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen adaylarını yazmaya iten sebeplere ilişkin görüşler incelendiğinde de sınıf öğretmeni adaylarının daha çok duygularını dile getirmek (10) ve rahatlama isteği (10) ile yazma çalışması yaptıkları tespit edilmiştir. Bu sebeplerin dışında kendini geliştirme çabası, kalıcı olma isteği, mutlu olma isteği, yazının en iyi arkadaş/sıradış olarak görülmesi, kendini özgürce ifade etme

ihtiyacı, kendini arayış, paylaşma isteği, yazmaya karşı ilgi, takdir edilme isteği, boş zamanı doldurma ihtiyacı, sohbet etme isteği, hayattan kaçış çabası, hayatı anlamlandırma isteği, üretme ihtiyacı ve kendine zaman ayırma isteği gibi etkenler de öğretmen adaylarını yazmaya iten sebeplerden bazılarıdır. Elde edilen görüşlerden kimisinin ortak kimisinin ise bireysel olduğu görülmektedir. Ortak veya bireysel olsun öğretmen adaylarına yazma ihtiyacı hissettiren sebeplerin olduğu görülmektedir. Kayabaşı ve Karadağ Yılmaz'ın (2019) çalışmasında da sınıf öğretmeni adaylarının duygusal rahatlatma, okunan kitaplardan etkilenme, ödev-proje yazma zorunluluğu gibi nedenlerden dolayı yazmaya yöneldiği tespit edilmiştir. Ülper ve Çeliktürk Sezgin (2019) ise öğretmen adaylarının unutmamak için de yazmaya yöneldiğini tespit etmiştir.

Araştırma kapsamında, öğretmen adaylarının yazmaya başlamadan önce yaptıkları hazırlıklara yönelik görüşleri de alınmıştır. Buna göre öğretmen adayları daha çok zihinsel hazırlık yaptıklarını dile getirmiştir. Yapılan zihinsel hazırlıklar arasında konuyla ilgili düşünceleri ortaya çıkarma, araştırma yapma, konuyu belirleme/şekillendirme gibi işlemler yer almaktadır. Yapılan hazırlıklardan bir kısmı de ortamla ilgilidir. Sakin/rahat bir ortam arama, yazma araç ve gereçlerini hazırlama ve mekânı düzenleme bu hazırlıklardan bazılarıdır. Öğretmen adaylarının kendilerini duyuşsal olarak yazma sürecine hazırlamaları da yapılan diğer hazırlıklardandır. Bu doğrultuda kendilerini motive etmeleri, rahatlamaya çalışmaları, egzersizlerle zihinlerini yazmaya hazır hâle getirmeleri ve odaklanmaya çalışmaları yapılan duyuşsal hazırlıklardan bazılarıdır. Bazı öğretmen adayları ise yazma öncesinde herhangi bir hazırlık yapmadıklarını ve yazmak istediği anda hemen yazmaya başladıklarını dile getirmiştir. Yazma öncesinde sınıf öğretmeni adaylarının yazacakları konu ile ilgili plan ve hazırlık yapmaları yazmanın motivasyonu ve sürekliliğini artıran bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel boyutlar içeren yazmada ve yazma becerisinin geliştirilmesinde hazırlık önemli bir unsurdur (Doğan, 2020).

Bir yazının nitelikli olması ve okuyucu tarafından dikkatle okunabilmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bunlar arasında söz diziminin doğru ve düzgün olması, başarılı bir üsluba sahip olması, planlı bir şekilde gerçekleştirilmiş olması gibi hususlar bulunmaktadır (Aktaş ve Gündüz, 2013). Öğretmen adaylarının da bu doğrultuda bazı görüşlerini dile getirdiği görülmüştür. Öğretmen adaylarına göre bir yazının sahip olması gereken en önemli nitelik özgün olmasıdır. Bu niteliği sade bir üslup kullanılması, yazım-noktalama yanlışlarının olmaması, samimi olması, içindeki duyguyu aktarabilmesi, açık/anlaşılabilir olması, sürükleyici olması, düşündürmesi, yaratıcı olması, tutarlı olması, duygu yoğunluğu olması, okurun ruhuna

dokunabilmesi, mesajının olması, hayal gücünü zorlaması, bir şeyler öğretmesi, merakı tetiklemesi ve beğenilme kaygısı gütmemesi gibi nitelikler takip etmektedir. Elde edilen bu görüşler, öğretmen adaylarının nitelikli bir yazının nasıl olması gerektiğine yönelik bir bilince sahip olduğunu göstermektedir. Bu farkındalıkla yazma çalışmalarını yaptıklarını dile getiren öğretmen adayları mesleki hayatlarında da öğrencilerinin bu bilinçle gelişmelerine katkı sağlayabilecektir.

Sınıf öğretmeni adaylarının yazmaya yönelik görüşlerinin alındığı bu araştırmada öğretmen adaylarının çok düzenli olmasa da yazma faaliyetlerinde bulundukları, yazma eyleminin onlar için daha çok kendilerini ifade etme ve huzur/rahatlama anlamına geldiği, daha çok deneme türünü kullandıkları, duygularını dile getirmek ve rahatlama isteği gibi sebeplerle yazma çalışması yaptıkları, yazmaya başlamadan önce zihinsel, ortamla ilgili ve duyuşsal hazırlıklar yaptıkları ve iyi bir yazıda bulunması gereken niteliklere yönelik bir bilince sahip oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle şu öneriler sunulabilir:

- İlkokul düzeyi, öğrencilerin birçok becerilerini geliştirme açısından kritik bir dönemdir. Yazma becerilerinin gelişmesi ve yazılı ürünler ortaya çıkarmalarının teşvik edilmesi açısından da bu dönem oldukça önemlidir. Ancak öğrencilerin bu eylemlerde bulunabilmeleri için sınıf öğretmenlerine düşen görev oldukça fazladır. Öğretmenlerin bu görevi yerine getirebilmesi için de öncelikli olarak kendilerinin yazma çalışmaları yapmaları gerekmektedir. Bu yüzden sınıf öğretmeni adaylarının yazma çalışmalarına yönlendirilmesi ve bu doğrultuda kendilerini geliştirebilecekleri faaliyetlerde bulunmaları sağlanmalıdır.

- Yazılı ve sözlü anlatım, bireylerin kendilerini ifade etmelerinin yollarıdır. Bu doğrultuda yazmanın öneminin bireylere kazandırılması gerekmektedir. Ancak araştırmaya katılan öğretmen adaylarından bazıları için yazmanın hiçbir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarına yazmanın önemini vurgulayacak ve kavratacak çalışmalar yapılmalıdır.

- İyi bir yazının sahip olması gereken nitelikler vardır. Bu niteliklerin öğrencilere eğitim hayatlarının ilk yıllarından itibaren kavratılması gerekmektedir. Bu doğrultuda yine sınıf öğretmenlerine önemli görev düşmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarına bu bilinci kazanacakları ve uygulayabilecekleri çalışmaların yaptırılması gerekmektedir.

Bu araştırma, sınıf öğretmeni adaylarıyla sınırlandırılmıştır. Araştırmacılar, daha geniş örneklem ve farklı branşlardaki öğretmen adaylarıyla araştırma yapmaları konusunda teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aktaş, Ş. & Gündüz, O. (2013). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Akçağ Yayınları.
- Ayrancı, B. B. & Temizyürek, F. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerinin serbest yazma tutumlarına dair ölçek geliştirme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 704-716.
- Bağcı, H. & Baz, D. (2018). Türkçe öğretmen adaylarının yazma alışkanlıkları üzerine bir çalışma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1138-1160.
- Bodner, G. M. & Orgill, M. (2007). *Theoretical Frameworks for Research in Chemistry/Science Education* (1. bs). Pearson Prentice Hall.
- Calp, M. (2013). Serbest ve yaratıcı yazma tekniğine göre oluşturulan kompozisyonların yazılı anlatımın niteliği ve puanlama tekniği açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies*, 8(9), 879-898.
- Çarkıt, C. & Karadüz, A. (2015). Ortaokul yazarlık ve yazma becerileri dersi bağlamında yazma becerisi öğretimi üzerine öğretmen görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 364-381.
- Demir Atalay, T. (2015). Yazma becerisi açısından örnek bir kitap incelemesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 54, 727-777.
- Doğan, Y. (2020). Süreç temelli yazma eğitiminin bir boyutu olarak “Hazırlık”. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 326-342.
- Göçen, G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin yazmaya yönelik yeterlilik algısına, tutumuna ve yaratıcı yazma başarısına yaratıcı yazma çalışmalarının etkisi. *Turkish Studies*, 13(27), 737-762.
- Göçer, A. (2014a). *Yazma eğitimi*. Pegem Akademi.
- Göçer, A. (2014b). Yazma tutum ölçeği'nin (YTÖ) Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 515-524.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Pegem Akademi.
- Güzel, İ. (2014). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okuma Tutumları ve Yazma Tutumları Arasındaki İlişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Karadağ, R. & Kayabaşı, B. (2013). “Neden yazı yazmıyoruz?”: Sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı engelleyen etmenlere ilişkin görüşleri (Adıyaman Üniversitesi örneği). *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-32.
- Karatay, H. (2011). 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies*, 6(3), 1029-1047.
- Kardaş, M. N. (2016). Mikro öğretim yönteminin öğrencilerin yazma kaygılarına ve yazılı anlatım becerilerine etkisi. *Turkish Studies*, 11(9), 475-496.
- Kayabaşı, B. & Karadağ Yılmaz, R. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıkları, tercihleri, tutum ve inançları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(6), 2529-2546.
- Koçak, E. (2020). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yazma Alışkanlıkları ile Eleştirel Okuma Özyeterlilik Alguları Arasındaki İlişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurudayıoğlu, M. & Karadağ, Ö. (2010). İlköğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarının konu seçimleri açısından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 192-207.
- Kuş, E. (2012). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri* (4. bs). Anı Yayıncılık.
- Miles, M. B. & Huberman, M. A. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Sage Publication.
- Özdemir, N. H. (2011). *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıkları Üzerine bir Araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, N. H. & Erdem, İ. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Alışkanlıklarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 101-125.
- Taşkın, Y. & Karakuş Tayşi, E. (2018). Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının yazma becerisine ve yazma kaygısına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1226-1240.
- Temizkan, M. & Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27), 155-176.

- Tepeli, Y. & Ertane Baydar, A. S. (2013). Yazılı anlatım becerisi kazandırma çalışmalarında anlatım türlerinin önemi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 50, 319-326.
- Ülper, H. & Çeliktürk Sezgin, Z. (2019). Eğitim fakültesi öğrencilerinin yazma alışkanlığı profillerinin belirlenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 149-170.
- Yamaç, A.; Çeliktürk Sezgin, Z. & Kocaarslan, M. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının yazma ve yazma öğretimine ilişkin deneyim ve inançları. *Turkish Studies*, 11(3), 2355-2370.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (10. bs). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, N. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma tutum ve tutukluğunun yazma başarısına etkisi. *Turkish Studies*, 11(9), 979-992.

EXTENDED ABSTRACT

Aim: Attitudes, habits and opinions of classroom teacher candidates towards writing are very important. Because their opinions affect how they will train their students in their professional life. For this reason, it is necessary to determine the opinions of prospective classroom teacher candidates about writing. The aim of this research is to reveal the thoughts of classroom teacher candidates about writing.

Method: This study was prepared by using phenomenology design, which is one of the qualitative research methods. In the selection of the sample, easily accessible case sampling was preferred. The study group consists of 16 female and 11 male classroom teacher candidates and they are studying in 3rd grade. The data of the study were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers and shaped after receiving expert opinion. The interview form consists of two parts. In the first part, there are questions about the personal information of the teacher candidates. In the second part, there are 7 questions that will reveal the opinions of pre-service teachers about writing. The questions in the interview form were answered using internet tools. The obtained data were subjected to descriptive analysis and the findings were presented in tables and interpreted. In addition, the presented data were supported by direct quotations from student opinions.

Findings: According to the findings obtained from the research, the following can be presented: It has been determined that most of the classroom teacher

candidates who make up the research group do occasional writing exercises. The rate of pre-service teachers who practice writing every day is low. Some of the pre-service teachers do not do any writing work at all. Teacher candidates; to express their feelings, to find peace, to relax, to organize their thoughts, to ensure the permanence of knowledge, etc. doing writing work. Pre-service teachers mostly use essay type in their writing studies. Apart from this, they also write in the genres of diary, poem, story and memoir. Pre-service teachers do mental preparation before they start writing. They arrange the environment in which they will do the writing work. And emotional preparation. On the other hand, some pre-service teachers do not make any preparation before they start writing. pre-service teachers think that a good article should be original firstly. According to the pre-service teachers, the other features of a good writing are as follows: it should not have spelling-punctuation mistakes, it should be sincere, it should be clear, it should be understandable, it should be immersive, it should be creative etc.

Result: The opinions, attitudes or behaviors of teachers and teacher candidates have an important place in terms of the knowledge and skills they will gain students in their professional lives. For this reason, the attitudes or opinions of teacher candidates towards writing are also important in this direction. Because, in order for students to develop their writing skills and enable them to engage in the act of writing, they must first use this skill themselves.

In this study, in which the opinions of the pre-service teachers about writing were taken, the pre-service teachers mostly do not write every day. According to Kayabaşı and Karadağ Yılmaz (2019), the majority of primary school teacher candidates do writing work occasionally or do not it any. Pre-service teachers often write to express their thoughts and to relax. According to Ülper and Çeliktürk Sezgin (2019), teacher candidates write to relax. They use the most essay. Because they can express their thoughts more freely with essay. According to Özdemir and Erdem's (2011) study, teacher candidates usually write diary and essay. It is very important to prepare before the writing skill, which has many dimensions (Doğan, 2020). Pre-service teachers do mental preparation before they start writing. They arrange the environment in which they will do the writing work. And emotional preparation. On the other hand, some pre-service teachers do not make any preparation before they start writing. According to Aktaş and Gündüz (2013), an article should have a plan, the expressions should be correct, and it should have a beautiful style. Pre-service teachers know the features that should be found in a good writing.